

Dohodek bo večji

Prvo polletje pod planom — vrsta naložb — uvoz opreme je zagotovljen — trgovska mreža pokriva vso Jugoslavijo — pozitivni premiki v GLG — višji osebni dohodek — nalog do konca leta je precej

Ob roku pišemo o tem, da bomo v glasilu objavljali vprašanja in odgovore delavcev za vsa področja iz dela in poslovanja tovarne. Ker je rubrika nova, vam tokrat posredujemo, za začetek, odgovore glavnega direktorja Kokelja našemu sodelavcu, ki je spraševal namesto vas. Drugič pa ste torej na vrsti vi z vašimi vprašanji.

Večino delavcev bo na začetku najinega pogovora zanimalo poslovanje Jelovice v prvem polletju in seveda tudi ugotovitve iz prvega dela poslovnega leta?

»Znano je, da je bil start v letošnje poslovno leto iz-

samezne temeljne organizacije. Največjo pozornost pa smo v njem posvetili stroškom. Seveda pa vsi vzroki le niso bili pri nas samih, temveč tudi zunaj, saj ugotavljam, da so stroški proizvodnje naraščali, cene pa

Vendar to ne pomeni, da je odgovornost do akcijskega programa zmanjšana. Še naprej do konca leta ga bo potrebno izvajati, saj je njegova utemeljenost predvsem v tem, da smo prav letos sredi izvajanja obsežnega investicijskega programa, ki bo skupno stal Jelovico blizu 10 starih milijard dinarjev. Seveda je doseganje letnega načrta važno tudi za delavce, saj bo le tako moč doseči višje osebne dohodke, ki

no dokončanje tovarne termopan oken na obratu Stari dvor in pa nova tovarna montažnih hiš v velikosti 7200 m². Obe novosti bosta tudi opremljeni z novimi stroji. V okvir naložb sodi tudi izgradnja in odprtje treh novih poslovalnic v Osijeku, Valjevu in Baru. Vse tri so stale blizu 1 stare milijarde dinarjev, pri tem pa naj rečem, da je v Valjevu najbolj sodobna prodajalna in ima kar 1600 m² prostora. Če

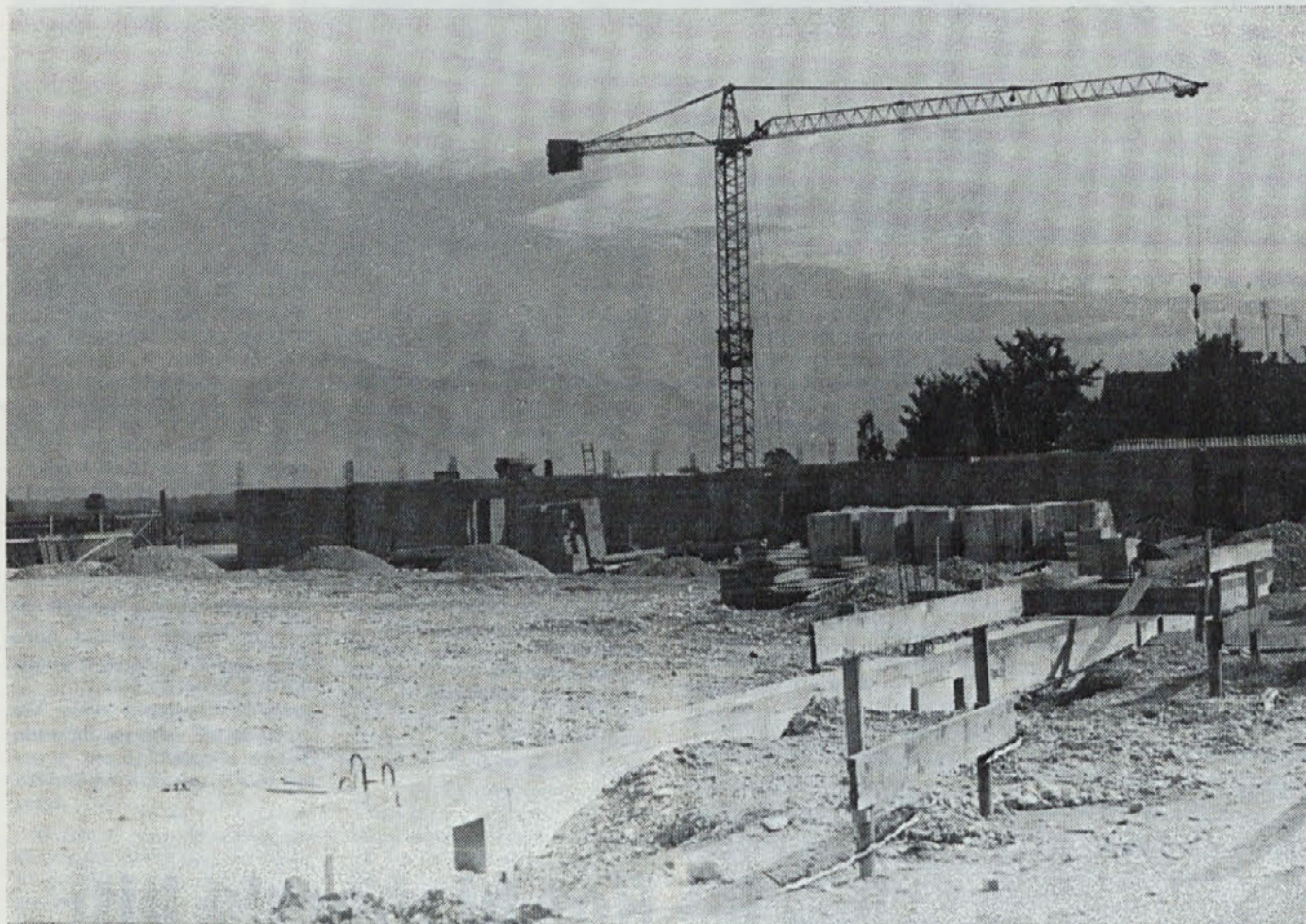
Namen tovarniških glasil je predvsem obveščati delavce o vsem, kar se dogaja v njihovem kolektivu. Temu cilju sledi tudi »Jelovica«, vendar je v zadnjem času opaziti, da so informacije izbrale le eno stran pretoka. Delavcem glasil v glavnem prenaša sklepe in ukrepe samoupravnih organov, in vodstva podjetij, obvešča vas o drugih novostih. Pogrešamo pa informacije vas delavcev, ki bi jih napisali ob zapažanjih ob svojem delu, po delu, na izletu ali kje drugje. Ne

Vaš list

bi naštevati vseh možnosti, ki jih imate delavci, da s svojimi prispevki sodelujete v glasilu. Mislimo, da imate idej dovolj sami in da vam verjetno primanjkuje le korajžje, da bi sedli za mizo in kar tako s prosto roko napisali za glasilu. Takoj je treba reči, da je ta strah neupravičen, saj večina prispevkov delavcev nikakor ni slabih, da so tudi objavljeni in da je le redkim treba popraviti kakšno malenkost. Zato sedite in nam radi pišite. Mogoče vam bo včasih potem tudi lažje, ko boste kako problematiko ali težavo izvlili na papir in da bodo o tem začeli razmišljati tudi drugi.

Tokrat pa vam nudimo v glasilu še eno možnost. Delegatski sistem je v Jelovici kar dobro razvit, pa vendar je v kolektivu zagotovo še veliko stvari, ki vam delavcem niso poznane in o katerih bi radi kaj več izvedeli. Odpiramo rubriko »Odgovor za vas«, v kateri bomo objavljali vprašanja, ki jih boste vi delavci postavljali vodilnim delavcem v podjetju, samoupravnim organom ali komu drugemu. Uredništvo bo poskrbelo, da bo za vsako korektno vprašanje, pa četudi bo anonimno v glasilu objavljen tudi odgovor. Mogoče vam bomo na ta način omogočili izvedeti za katero stvar, ki vas drugače živo zanima, pa ne najдете ustrezne poti, da bi jo izvedeli. Če pa bodo vprašanja tudi s področij izven zadev tovarne, vam bomo prav tako skušali nanja odgovoriti. Pričakujemo vašo vprašanja na naslov uredništva.

u. r.

Pri TOZD Montažni objekti je že začelo rasti novo tovarniško posloplje

redno slab. V prvih treh mesecih je Jelovica beležila v svojem poslovanju namreč kar precejšnjo izgubo. Vzroki so bili znani, kot nedoseganje dohodka, rast stroškov, nezaključeno poslovanje v Posočju. Seveda smo takoj sprejeli akcijske ukrepe tako za celo Jelovico, kot za po-

so ostale enake skoraj povsem tistim iz leta 1974. Zlasti cene reprodukcijskega materiala so že letos dosegle raven, ki je bila predvidena za leto 1978. No, akcijski program nam je pomagal, da so se ti negativni vplivi zmanjšali in ob polletju že dosegamo dosti boljše rezultate.

omogočajo njim samim boljše življenjske in delovne pogoje.

Prej ste omenil letošnje naložbe oziroma vse naložbe, ki bodo stale blizu 100 milijonov dinarjev. Koliko od tega bo uresničenega že letos?

»V okviru investicijskega programa je letos predvide-

povzamem, potem lahko rečem, da so v vseh treh temeljnih organizacijah imeli letos pomembne naložbe. Dodam naj še, da smo v septembru v Nemčiji končali pogovore in kupili za 1 milijon DM novih strojev za nove tovarniške obrate. Dobili smo tudi tuje posojilo, ki je dokaj (Nadaljevanje na 2. strani)

Dohodek bo večji

(Nadaljevanje s 1. strani)

ugodno za Zahodno Evropo in sicer za odplačilno dobo 5 let in pol po 7,85 % obrestni meri. Dobavni roki so vsi do konca novembra oziroma do sredine decembra.

Znano je, da je z uvozom opreme zadnji čas izredno veliko težav, da je potrebno dosti dovoljenj in da običajno dovoljenje dobi le tisti, ki veliko izvažajo. Kako je bilo v primeru nakupov strojev za nove obrate v Jelovici?

»Danes je izredno težko uresničiti investicije. Ne samo zato, ker so drage, temveč tudi zato, ker je veliko težav z njihovim nakupom. Domača strojna industrija že res precej naredi, vendar pa takih specifičnih strojev ne, kot jih potrebujemo mi. Tudi na Vzhodu jih ni. Zato smo seveda bili prisiljeni iskati ponudnike v Zahodni Nemčiji in za nakup seveda vrsto dovoljenj. Obe naložbi v Jelovici sta družbeno pomembni (tako so jih tudi uradno okvalificirali na vseh odgovornih organih, ki potrjujejo dovoljenja za uvoz), zato sta tudi dobili podporo. Pa vendar je bilo treba vseno prebroditi vrsto težav, da se je dovoljenje dobilo. Samo uvozno dovoljenje samo mora potrditi štiristopenjska komisija. Ko uspeš pridobiti vse potrebno, nastopi seveda druga bitka, ki pomeni iskanje najugodnejšega ponudnika in seveda tudi najboljšega, iskati je treba komercialna posojila in še bi se dalo naštevati. No, mi smo vse to uspešno prebrodili in rečem naj na koncu, da smo uspeli pri nakupu po skoraj teden dni trajajočih pogovorih ceno zbiti za 12 do 15 odstotkov. Ko je govor o 1 milijonu nemških mark je seveda to izreden uspeh.«

Če bi se sedaj povrnifa nazaj k problematiki tovarne, potem bi delavce verjetno najbolj zanimalo, kako je s prodajo in sploh s plasmanjem izdelkov na tržišče?

»Trgovska mreža je naša velika prednost pred drugimi tovarnami. Zato jo moramo še naprej skrbno razvijati in paziti nanjo. Povem naj, da prodaja odlično teče, k temu pa je seveda pomembno prispeval tudi delež banke, preko katere smo kupcem doslej podelili že za več kot 70 milijonov dinarjev posojil (7 milijard). Vendar moram takoj reči, da vseeno ne smemo biti zadovoljni. Ko smo pred časom obiskali večino poslovalnic, smo skoraj povsod ugotavljali, da kupci čakajo na naše izdelke. Zato bodo potrebni veliki napor v proizvodnji, da se želje teh kupcev čim prej zadosti. Ko smo torej pred časom »bitko« prenesli na prodajo in smo tam sedaj uspeli (pokrita je praktično vsa država z 18 poslovalnicami) nas čaka borba, torej sedaj v tovarni sami.

Kot vem, posebnih ukrepov za to niste sprejemali, ampak ostaja od ukrepov naprej samo še akcijski program.

Zato me zanima tovariš direktor, katere so po vašem mnenju naloge, ki bodo do konca leta prvenstvene v Jelovici?

»Razdelil bi jih nekako na tri področja:

Reorganizacija

Najbolj odgovorna in tudi najbolj dolgoročna naloga je izvedba reorganizacije. Do konca leta bodo delavci dobili v roke vrsto programov premikov in drugega, kar naj bi se storilo na tem področju. Torej v medsebojnih od-

Hitra uresničitev investicij

Čeprav je morda komu to nerazumljivo naj takoj rečem, da sem na tretje mesto postavil naložbe zato, ker namreč od hitrosti ali drugače od tempa gradnje lahko v precejšnji meri odvisni naša prihodnost. 100 milijonov dinarjev naložb je največ kar je Jelovica doslej vlagala. Gre za to, da bi naložbe čim prej začele polno obratovati in seveda kar se da hitro vračati naloženi denar. Drugače utegne biti poslovanje zaradi velikih odplačil kreditov v drugem letu stalno otežkočeno. Zato bodo vse službe, ki

v kratkem. Ker je bila namreč v letošnjem prvem polletju stopnja gospodarske rasti v naši republiki višja od predvidene, se je nabralo več prispevkov za samoupravne interesne skupnosti, kot so jih le te predvidele v svojem planu. Te prispevke se plačuje kot veste iz bruto osebnih dohodkov, kar lahko delavci tudi preberejo na kuvertah. Za prvo polletje je bila prispevna stopnja previsoka za 2,8 odstotka, in ker so samoupravne interesne skupnosti oziroma delegati v njih odločili, da se ta denar vrne delavcem nazaj, bo v drugem polletju prispevna stopnja tako nižja za 2,8 od-

Čvrsteje sodelovanje v GLG

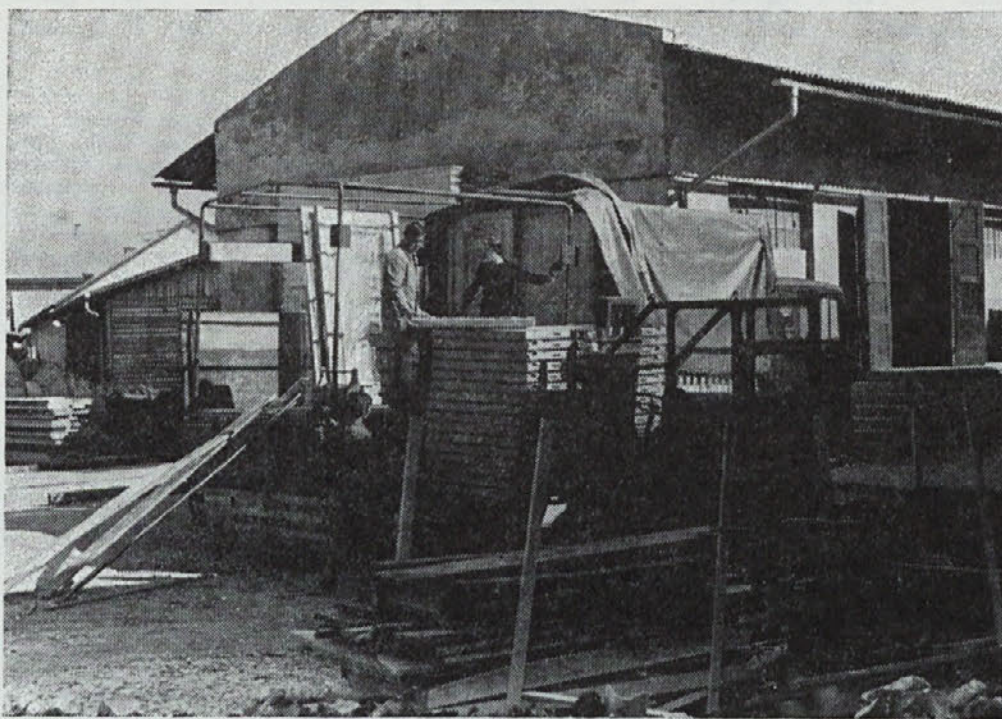
Na koncu morda nekaj besedi še o tem, kako je s sodelovanjem gorenjske lesne industrije in gozdarstva. Navsezadnje je Jelovica tudi član tega SOZD in seveda bo zanimivo izvedeti, kaj je tu novega?

»Na kratko rečeno — Jelovica je odprla na široko vrata SOZD-a. S tem mislim vrsto sodelovanj, ki koristijo nam vsem. Tako imamo letos v tovarni po dolgem času zopet dovolj lesa. Od GLG smo dobili letos kar 11.000 m³ lesa in 20.000 m³ hlodovine. Mi pa smo dali na razpolago LIP-u naše poslovalnice v katerih prodajajo svoja vrata. Tudi ZLIT in Jelovica sta že v preteklem letu veliko sodelovala in tudi letos se dogovarjamo za nov program delitve dela in razširitev sodelovanja. Vse te vezi so tudi zelo čvrste. Kaže da je prav zakon o združenem delu prinesel veliko novosti na to področje.

Moram reči, da mi podpiramo in zahtevamo, da se v okviru GLG uvede še bolj čvrsto planiranje in dogovarjanje in da se delitev dela izvede v celoti ne samo na delu določene proizvodnje. Tudi specializacija je potrebna in da se sploh čvrsteje povežemo med sabo. Večjo enotnost bi kazalo doseči tudi zaradi bogate trgovske mreže — 20 poslovalnic je v GLG, po izkušnjah članic GLG bi pa zagotovo prav montažne hiše lahko postale predmet skupnih vlaganj saj je kot rečeno veliko proizvodnje usmerjeno prav na to področje. Mi bomo to vsekakor podpirali. Ne samo zaradi zakona o združenem delu, temveč zato, ker se dohodkovni odnosi med nami kaj lahko uvedejo in tudi prinesejo korist na mvsem. Za vse te načrte pa bo vsekakor treba povečati in izboljšati strokovne službe GLG, to je na sedežu podjetja, ki pa se bo moralo preseliti počasi tudi v središče regije to je v Kranj.«

Mislim, da sva tovariš direktor izčrpala večino vprašanj in trenutno problematiko v Jelovici in izven nje. Za odgovore najlepša hvala. Vas delavce pa vabimo, da sodelujete z vprašanji.

J. Čadež

Izdelki gredo v prodajo, da je veselo

nosih v delovni organizaciji. Nihče od delavcev se tega materiala ne bi smel izogniti in sleherni bi moral pri tem sodelovati. Le na ta način bomo lahko uredili odnose, da bo naša delovna organizacija drugo leto resnično delala tako kot bomo vsi želeli. Veliko nalogo bodo morali pri tem opraviti prav delovodje in obratovodje, ki so dolžni delavcem razložiti čim več nepoznanega. Naj pa že sedaj rečem, da bo bistvo reorganizacije v tem, da bo na delavce padlo še precej več odločanja in seveda tudi veliko več odgovornosti. Zato je izredno važno, da ne bodo ostali pri strani, ko bo treba sodelovati.

Plan je treba doseči

Druga naloga je vsekakor uresničitev letnega načrta. To je prav tako odgovorna in težka naloga, saj je prav od izpolnjevanja načrta odvisna uresničitev naložb. Tudi v kakšnem obsegu se bodo povečali osebni dohodki zaposlenih. Prav sedaj se splača potruditi, saj vse blago skoraj sproti prodamo (smo brez zaloga) in seveda tudi veliko hitreje tako razpolagamo z dohodkom, ki ga dosežemo s prodajo. Tako bodo po drugi strani zadovoljni tudi kupci, pa še izgubili jih ne bomo.

so odgovorne za naložbe morale svoje delo opraviti resnično do roka. Če bodo šele potem si bomo lahko segli v roke in si zaželeli uspešno poslovanje v novem letu.

Višji osebni dohodki

Vseskozi smo govorili samo o obveznosti in o neke vrste disciplini. Delavce v proizvodnji pa bo v tem razgovoru zagotovo zanimalo tudi, če se bodo ob teh njihovih večjih naporih povečali tudi kaj osebni dohodki?

»Najprej moram povedati, da se jim povišanje obeta že

stotka. To bi z drugo besedo tudi pomenilo, da bo za toliko višja tudi »plača« delavcev.

Ne bi rad preveč obljubljal, zato toliko za tokrat. Morda samo to, da bo tudi naš stimulativen del lahko v drugem polletju precej višji če bo teklo vse kot je treba. Res je naš sistem nagajevanja že precej zastarel, saj ne pokaže na prizadevanje posameznega obrata ali temeljne organizacije. Vendar rezultati kot celota so že taki da izplačujemo stimulativen del. Če se bo torej to dobro delo nadaljevalo bo tudi stimulativen del v prihodnje še raste.

Poslovanje v prvem polletju

Ni tako kot bi moralo biti

Že precej časa je odkar so znani rezultati polletnega poslovanja. Zato v tej številki glasila ne bomo pisali podrobneje o številka temveč o tem kaj kaže postoriti v drugem polletju, da bi se ob koncu poslovnega leta le dosegel načrtovani rezultat.

Prva stvar, ki jo je treba omeniti najprej, je ta, da akcijski program vsekakor mora ostati v veljavi tudi v tem

delu leta. Marsikateri podatek namreč govori o tem, da se zahtevki tega akcijskega programa ne niso izpolnjevali najbolje. Tako je na primer v skupnih službah velika poraba za indirektno materialne stroške, ki je višja za več kot 10 odstotkov od načrtovane. Tudi TOZD trgovina v drugem četrtletju teh stroškov ni zmanjšala temveč povečala. Še bi se dalo naštevati.

Pokazalo se je tudi, da letos nikakor ne izpolnjuje Jelovica svojega plana na področju zaposlovanja. Prav to premajhno število zaposlenih je, kot so že med letom opozarjali na posameznih obratih, precejšen krivec za nedoseganje letnega načrta proizvodnje. Še zlasti se to pozna v TOZ D2. Ne vem, kdo je za to odgovoren, tudi tež-

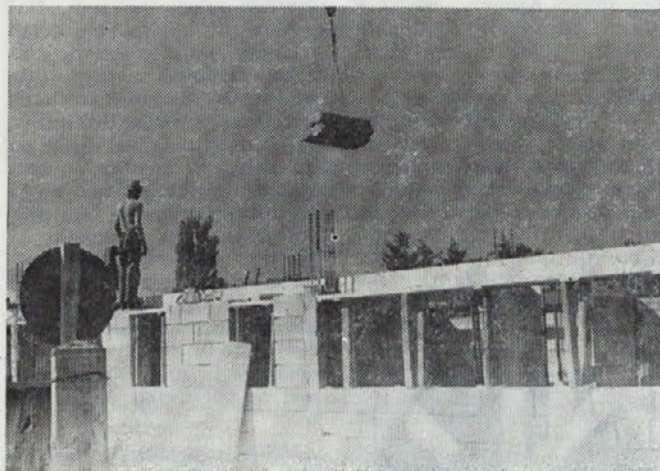
ko je dobiti delavce, vendar nekaj kaže vseeno storiti. Proizvodnja namreč stalno zaostaja in prav sedaj kupci dostikrat težko čakajo na izdelke Jelovice. Vprašanje je, če se kaže igrati z pridobljenim ugledom! V poročilu je rečeno med drugim tudi, da je letos precej poslovalnic precej pod letnim planom. Morda je res krivda pri njih, da ne znajo poiskati kupcev, morda pa je krivda še kje drugje. Mar ni mogoče v tesni povezavi prav to, da proizvodnja ne dosega načrta, potem pa normalno tudi prodajna mreža ne more prodati tistega, česar ni.

Posledica nekaterih nepravilnosti je seveda slabši finančni rezultat, ki tudi ni prinesel prihranka, kot ga je predvidel akcijski program. Če se spomnite je ta predvidel prihranek 760 starih milijonov dinarjev, dosežen pa je bil 300 starih milijonov. Montažni objekti, ki so po eni strani edini preseglji letni plan za 6 mesecev, pa so za beležili celo izgubo, ki je 219 milijonov dinarjev. Zanje bo

potrebno po zakonu sprejeti sanacijski načrt. Skoda, saj bi se ob doslednem izpolnjevanju akcijskega programa precej drugače obrnilo. Pohvale vredno pa je letos prizadevanje za izvoz. Je precej večji od predvidenega, uvoz pa celo za polovico manjši. Do konca leta se bo to sicer spremenilo, saj bo precej uvoza strojne opreme za nove obrate, vendar utegne prizadevanje za izvoz še drugo leto ugodno vplivati na finančno poslovanje še bolj pa na pridobivanje morebitnih novih dovoljenj za uvoz potrebne strojne opreme in repromateriala.

Na hitro so nanizane nekatere ugotovitve iz poročila. Podrobnosti lahko preberete na oglasnih deskah. To je nekje tudi vaša dolžnost, saj le dobro obveščen delavec, ki zna tudi kritično presojati rezultate poslovanja lahko resnično samoupravlja s tovarno. Zato tudi ne bo odveč, če se o nekaterih posebnostih poročila med sabo tudi pomenite.

J. Č.

V tej stavbi, ki bo nadstropna, bodo pisarne, sanitarije, garderoba, obrat družbene prehrane, brusilnica in drugo

Tovarna hiš raste

Nova proizvodna hala na obratu Stari dvor (v njej naj bi izdelovali nov proizvodni program oken) je že skoraj nared in čaka samo na opremo. Avgusta pa je gradbeno podjetje Tehnik iz Škofje Loke začelo z deli še na Trati oziroma z gradnjo nove tovarne montažnih hiš temeljne organizacije montažni objekti.

Verjetno nam je večini poznano, da bodo na tem obratu gradili v treh etapah skoraj povsem novo tovarno, katere velikost bo več kot 7000 kv. m. Prva etapa, katere gradnja se je že pričela, bo prinesla tovarniško halo v velikosti 3200 kv. m. V tej hali bodo stroji za izdelavo stenskih elementov in pa upravna stavba, ki bo imela tri nadstropja. V drugi etapi bo zgrajena podobna tovarniška hala, lahko bi ji rekli tudi podaljšek, kjer bodo med drugim tudi skladišča. To drugo halo naj bi predvidoma začeli graditi oktobra.

Tretja etapa pa naj bi prinesla tej temeljni organizaciji novo kotlovnico, sušalnico in mehanično delavnico. Te hale pa letos ne bodo še začeli graditi.

Kot rečeno, prva etapa je že v teku. Na vzhodnem delu te nove tovarne že raste nova upravna stavba v kateri bodo garderobni prostori, sanitarije, vsi upravni prostori tovarniška kuhinja, brusilnica in še nekatere druge sobe. V sami hali, kjer bo Tehnik položil skelet, podoben tistemu v Starem dvoru (naredil ga je Vegrad iz Velenja), bodo vsa zidarska dela predvidoma končana v enem mesecu. Potem se bo začelo strojno opremljanje. Večina novih strojev, ki jih bo skoraj polovico, je že kupljenih in dobavni roki so do decembra. Seveda se bo v to tovarno preselilo tudi nekaj starih strojev, vendar vseeno lahko zapišemo, da bo tovarna sodobna in z najvišjo tehnologijo.

Tempo del bo vsekakor izredno hiter, vendar je sedaj težko reči, kdaj bo ta tovarna tudi začela delati s polno zmogljivostjo. Njena izgradnja namreč terja tudi istočasno pripravo ostalih služb na večjo proizvodnjo in verjetno tudi povsem druge prijemne, kot so sedaj v praksi v montažnih objektih.

Prav kmalu bo na tem obratu porušena tudi stara kotlovnica in sušilnica, prav tako tudi stavba mehanične

delavnice. Medtem, ko bo mehanična delavnica našla svoje prostore v različnih objektih, pa je že sedaj jasno, da bo treba les sušiti na obratu Stari dvor. Seveda bo to predstavljalo veliko oviro in prav lahko bo zaradi tega tudi prihajalo do zastojev. Vendar pomagati se ne da. Saj mora biti prostor pripravljen za novogradnje.

Morda še to. Vse novogradnje ne bodo zahtevale

velikega dodatnega zaposlovanja. In pa to, da bo temeljna organizacija montažni objekti tudi kupila novo avtodvigalo, katerega osnovni namen bi bil prevoz elemente montažnih hiš na kraj postavitve, potem pa jih bi s tem dvigalom tudi postavili na obod hiše. Tako bi odpadlo najtežje delo, to je skladenje težkih sten in pa njihova nošnja na ploščo.

pf

Polletje v GLG

Najsplošnejša ugotovitev poslovanja vseh članic GLG je ugodna, lahko bi celo rekli, zelo ugodna. Povsod so namreč povečali prihodek, zato so se povečali osebni

dohodki delavcev, tudi izvoz je bil precej dober po drugi strani pa se uvoz ni povečal. Tej kratki analizi pa seveda kaže dati številčne podatke, zato jih poglejte sami:

Poglejmo najprej primerjavo lanskega prvega polletja (1976) in letošnjega:

	Celotni prihodek	Bruto dohodek
Alpes Železniki	+ 49 %	+ 105 %
Gradis	+ 112 %	+ 52 %
Jelovica	+ 67 %	+ 92 %
LIP Bled	+ 51 %	+ 398 %
ZLIT Tržič	+ 40 %	+ 79 %
LESNA INDUSTRIJA (skupaj)	+ 60 %	+ 130 %
GG Bled	+ 11 %	+ 28 %
GG Kranj	+ 45 %	+ 65 %
GOZDARSTVO (skupaj)	+ 28 %	+ 46 %
Tovarna celuloze	+ 138 %	+ 400 %
GLG SKUPAJ	+ 62 %	+ 119 %

V celoti gornja primerjava ni realna, ker je med letom prišlo do bistvenih sprememb v sistemu obračuna, zlasti še v pogledu izločanja stroškov za zaloge izdelkov v neplačani realizaciji, ki v lanskem polletju še bremenijo porabljena sredstva, letos pa izločitev teh stroškov povečuje dohodek. V gornjih podatkih je bruto dohodek iz I. polletja 1976 zmanjšan tudi znesek izgube, kar vpliva na visok procent povečanja pri LIP-u Bled.

Vsekakor pa je največji del porasta bruto dohodka posledica večje prodaje oziro-

ma vnovčene realizacije zaradi ugodnih tržnih in drugih splošnih pogojev poslovanja, ki so bistveno vplivali na veliko povečanje proizvodnje

lesnopredelovalne industrije. V lanskem prvem polletju pa smo bili priča omejevanju proizvodnje in kopičenju zalog gotovih izdelkov, posebnostjo še stavbnega pohištva.

Gozdarstvo je v primerjavi obeh polletij povečalo oddajo hlodovine za žago za 13,6 odst., ugodnejši odnos bruto dohodka v primerjavi s celotnim prihodkom pa je tudi posledica povišanja prodajnih cen za vse gozdne sortimente.

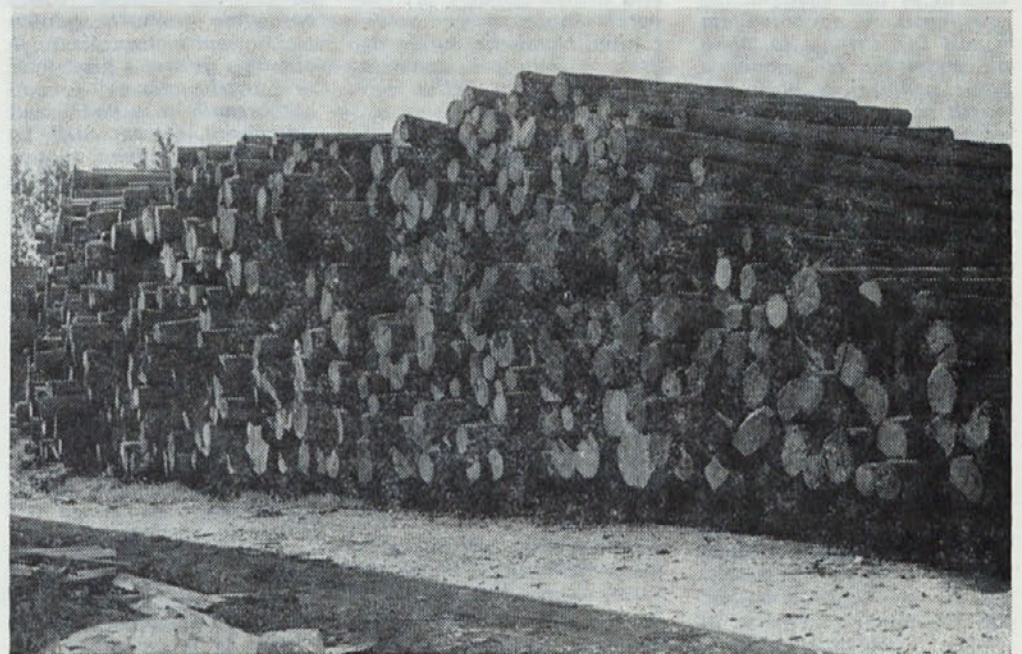
Pri Tovarni celuloze Medvode pa se pozna, da je letos začel nov papirni stroj delati z vso močjo. Pa še lani je prece jobrato bilo v obnavljanju in rednem remontu, letos pa je delo teklo normalno. Zato tako visoki rezultati.

Zaradi realnejše presoje je zanimivejša primerjava dosežkov letošnjega polletja z dosežki lanskega II. polletja, ki je po ugodnih tržnih gibanjih enak letošnjemu polletju:

V indeksih — II. polletje 1976 = 100

	Celotni prihodek	Bruto dohodek
Alpes	103	83
Gradis	68	67
Jelovica	83	80
LIP Bled	104	100
ZLIT Tržič	123	124
GG Bled	100	100
GG Kranj	104	127
Celuloza Medvode	124	132

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ze dolgo ni bilo v Jelovici toliko hlodov, kot letos

Polletje v GLG

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ne glede na različnost fonda delovnih dni letošnjega polletja in lanskega II. polletja, lahko iz gornjih podatkov sklepamo, da po dinamiki — tako pri celotnem prihodku kot pri brutto dohodku — zaostajata LIO-Gradis in Jelovica Škofja Loka, pri brutto dohodku pa tudi Alples Železniki.

Težja naloga pa stoji pred kolektivom Jelovice, ki mora v II. polletju nadomestiti še del proizvodnje stavbnega pohištva, ki je po predvidenem planu izpadel in s tem vplival na nižji obseg realizacije plana celotnega prihodka in brutto dohodka.

Na sploh lahko ugotovimo, da so konjunkturni pogoji na trgu še naprej ugodni za doseganje planiranega obsega celotnega prihodka. Doseganje plana brutto dohodka pa bo lesno industrijo ob nespremenjenih prodajnih cenah izdelkov vsekakor prizadela dodatna podražitev lesa in lvernih plošč.

Pri gozdarstvu bo realizacija odvisna od možnosti, da se tudi v II. polletju obdrži stopnja porasta oddanih količin lesa, ki je bila dosežena v I. polletju t. l.

Doseženo povečanje osebnih dohodkov na zaposlenega se sicer giblje nekoliko iznad porasta življenjskih stroškov, je pa gibanje osebnih dohodkov v celoti skladno z doseženim dohodkom na zaposlenega, čeprav se je število zaposlenih v povprečju povečalo za 5% v primerjavi s

povprečnim stanjem 30. junija 1976 oziroma za 2,7% v

primerjavi s stanjem 31. decembra 1976.

Poprečni osebni dohodek:

	I.—VII./76	I.—VII./77	Indeks
Alples	3.224,47	4.374,10	136,65
Gradis	4.038,10	4.679,13	115,87
Jelovica	3.393,16	4.250,23	125,26
ZLIT Tržič	3.553,81	3.891,25	109,50
GG Bled	3.792,52	4.515,22	119,06
GG Kranj	3.787,05	4.543,53	119,98
Aero-Celuloza	3.965,48	4.204,00	106,01
GLG SKUPAJ	3.550,89	4.373,52	123,17

V prvem polletju se je izvoz gibal takole (v dolarjih):

	1976	1977
Alples	421.889	629.433
Gradis	—	509.625
Jelovica	244.817	1.217.180
LIP Bled	2.080.199	2.287.096
ZLIT Tržič	680.010	765.386
LESNA INDUSTRIJA	3.426.915	5.408.720
GG Bled	181.081	137.502
GG Kranj	183.000	183.000
GOZDARSTVO	364.081	320.502
Celuloza	578.305	303.071
SOZD GLG	4.369.301	6.032.293

Skupni porast izvoza za 38 odst. je ugoden in presega slovensko povprečje. Drugo mesto v skupni postavki izvoza je zavzela Jelovica Škofja Loka zaradi povečanega izvoza montažnih objektov v Italijo in Nemčijo.

Podatki o uvozu niso razpoložljivi. Po oceni pa se uvoz giblje na lanskem nivoju tako, da njegova udeležba v izvozu ne presega 40%, kar je ugodnejše kot kaže slovensko povprečje.

Jože Dolenc
GLG

Organ SDK mora delavce obveščati o sprejetih ukrepih oziroma ugotovitvah in stališčih.

Organ SDK lahko nadzira v duhu zakona o združenem delu delovanje delavskega sveta in mu predlaga odpravo nepravilnosti (562. člen), nima pa pravice razveljavljati sklepa delavskega sveta. Če pristojni organ v DO ne odpravi sklepa, za katerega meni organ SDK, da je v nasprotju s stališči delavcev ali da so z njim kršene samoupravne pravice ali družbeno lastnina, obvesti o tem osnovno organizacijo sindikata, lahko pa se obrne tudi na družbenopolitično skupnost, družbenega pravobranilca samoupravljanja ali sodišče združenega dela.

Področje in način delovanja SDK je urejen s statutom v pravilniku samouprave delavske kontrole, ki so ga sprejeli delavci na zborih. Organ SDK ni podrejen delavskemu svetu, ampak je samostojen organ in odgo-

varja za izvajanje in dolžnosti delavcem.

Samoupravna delavska kontrola je ugrajena v samoupravi sistem, predvsem zato, da bi preprečevala nastajanje protipravnih tendenc in pojavov. Delovati mora kot preventivna služba, ki preprečuje kršitve samoupravnih pravic s tem, da pravočasno opozarja in skrbi za odpravo vzrokov negativnih pojavov.

Pristojnosti samoupravne delavske kontrole so torej zelo obsežne, delo članov v njenih organih pa zelo odgovorno in zahtevno. Prav zaradi tega je pomembno, da se vzpostavi čimvečji konsenz, ki v našem podjetju ni zadovoljiv. Upamo, da bodo skrinjice dosegle svoj namen posrednika med delavci in člani SDK in da ne bodo samevale. Težko je verjeti, da je v podjetju vse idealno, kajti takega kolektiva ni.

PRESEDNIK SDK:
Vlado Čulum

Odšel je v pokoj

Odšel je pred časom v pokoj Jakob Kumer, mizar v obratu Sovodenj, ki je bil tu zaposlen neprekinjeno od 16. 10. 1948, to je skoraj 30 let. Jakob je bil skupaj z Francem Bevkov pobudnik za ustanovitev mizarske delavnice na Sovodnju in tudi prvi, ki je s tem delom začel. Iz te delavnice se je razvil sedanji obrat Jelovica, ki sedaj zaposluje skupno 58 ljudi, kateri strojno izdelajo preko 3000 oken mesečno.

Produktivnost je bila zelo majhna, plača pa tudi. Naj povem primer, da smo delali tridelno okno z omarico za roletno 36 do 40 ur, saj je bilo to pretežno ročno delo. Vsak zaposleni je moral biti mizar, saj je vsak delal od deske pa do gotovega izdelka povsem samostojno. Delali smo po 12 ur dnevno, vmes je bila prostost le ena ura za kosilo, ki pa smo ga morali sami ali pa člani družine prinesiti od doma. O topli malici ni bilo govora, le včasih smo skočili čez ceste v gostilno na dva deci. Da bi nam plačali nadure se nobenemu še sanjalo ni.

Velik napredek je bil, ko smo elektrificirali vas in smo tudi mi dobili električni tok za pogon strojev, tako, da nam ni bilo treba več vžigati trmastega bencinarja. S tem pa nam je bila tudi omogočena nabava nekaj preprostih strojev, ki pa so bili prav in je bilo delo na njih zelo nevarno. Zgodilo se je tudi nekaj težjih nesreč, to nas ni prestrašilo, da strojev ne bi uporabljali.

Ko je Bevk odšel iz delavnice sem prevzel vodstvo jaz. Za mojstra sem bil celih sedem let. Po odcepitvi mizarsne od KZ je vodstvo novoustanovljenega obrtnega lesnega podjetja Sovodenj (OLEPS) prevzel Anton Peternej, ki je vložil veliko napora, da bi podjetje napredovalo in se razvijalo. To mu je tudi uspelo, saj se je v tem času podjetje lepo razvijalo. Vsako leto nas je bilo več, izpopolnjevali smo organizacijo dela in strojno opremo, sprejemali smo vedno večja in zahtevnejša dela. Naj povem, da nikoli nismo imeli izgube. Vsako leto smo prejeli trinasto plačo, res je bila včasih manjša, včasih pa večja od običajne mesečne plače.

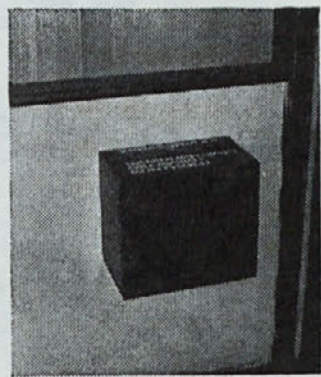
Skrinjice za samoupravno delavsko kontrolo

Da bi čim bolj zaživel delo samoupravne delavske kontrole, so sedaj na vseh obratih obešene skrinjice, v katere naj bi delavci dajali vprašanja oziroma prijave, v katerih bi opozarjali na nepravilnosti, ki se pojavljajo v naši DO. Prijave so lahko ali podpisane ali anonimne (brez podpisa), v obeh primerih pa morajo biti resnične in utemeljene, sicer skrinjice ne bodo dosegle pričakovane učinka.

Delavci v temeljni in drugih organizacijah združenega dela imajo pravico in dolžnost, da uresničujejo varstvo svojih samoupravnih pravic, preko samoupravne delavske kontrole, neposredno pa po posebnem organu samouprave delavske kontrole.

Organ samoupravne delavske kontrole nadzira izvajanje statuta in drugih samoupravnih aktov organizacije ter sporazumov in družbenih dogovorov, izvajanje sklepov delavcev, organov upravljanja ter izvršilnih in poslovnih organov organizacije in skladnost teh aktov in sklepov s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in interesi

delavcev, organov in služb organizacije; ali se odgovorno ter družbeno in ekonomsko smotrno uporabljajo družbena sredstva in razpolagajo z njimi, izvajanja načela delitve po delu pri razporejanju dohodka in delitvi z njimi, izvajanje načela delitve po delu pri razporejanju dohodka in delitvi sred-

stev za osebne dohodke, uresničevanje varstva pravic delavcev v medsebojnih razmerjih pri delu — ekonomska, družbena politična upravičenost vlaganja družbenih sredstev v nove inve-

sticije, najetja inozemskih kreditov.

V DO v okviru varstva samoupravnih pravic in obveznosti delavcev iz delovnih razmerij, organi samoupravne delavske kontrole (SDK) opravljajo predvsem splošen — družbeni nadzor. Nanje se obračajo delavci s prošnjami za posredovanje pri pristojnih organih in s podobnimi pritožbami. Organi SDK pa tudi samoiniciativno ugotavljajo oziroma spremljajo uresničevanje določil samoupravnih aktov o delovnih razmerjih.

Organ SDK se v reševanju sporov vključuje kot enakopraven udeleženec v spornem razmerju, kar je med drugim v zakonih o sodiščih združenega dela tudi izrecno določeno.

Organ SDK — samoupravne delavske kontrole — je v teh razmerjih nosilec interesa delavcev, da bi se pri odločanju spoštovalo načelo enakopravnosti delavcev in njihov družbenoekonomski položaj, zato lahko organ tudi sam predlaga ustrezno rešitev, ki bo spoštovala interese vseh delavcev, ne le posameznikov.

Kako je bilo v prvih letih sovojenjske mizarske in kako se je razvijala, mi je pred kratkim pripovedoval tole:

»Pri gradnji zadružnega doma je Bevk dal pobudo, da bi se stavbno pohištvo izdelalo na Sovodnju. Takoj sem se za predlog navdušil. V dogovoru s KZ, ki je zato namenila tudi nekaj sredstev, sva počistila star sokolski dom, pripeljala od doma delovne mize in orodje, ročno izdelala lesen skobeljni stroj, za pogon tega pa dobila bencinski motor in začela delati. Kasneje sta se nama pridružila še Feliks Šifrer in Anton Peternej, ki sta bila priučena mizarja. Ko smo izdelali vse potrebno za zadružni dom, smo začeli delati izdelke po naročilu in to okna, vrata, spalnice, pravzaprav vse, kar je kdo naročil. Ščassoma so se nam pridružili še novi delavci tako, da se je mizarska organizirala kot samostojna obračunska enota pri KZ.

Brez kontroliranja izdelkov si danes skoraj ne bi več mogli zamisliti obstoja niti majhne niti velike tovarne. Od kontrole izdelkov, kar seveda pomeni, da gredo v prodajo res samo dobri izdelki, je namreč močno odvisen prodajni uspeh. Zato je delo, ki ga opravlja naš tokratni gost te rubrike — LADO ČULUM — še kako koristno, pa čeprav morda marsikdo med vami misli drugače. O njem in o njegovem delu je tekla tokrat beseda. Morda vas bo zanimalo.

»Od 1961 sem zaposlen v podjetju. Prej sicer v LIK Kranj, po združitvi z Jelovico pa seveda v tej tovarni. Tako bi lahko rekel, da sem torej že 16 let v tovarni. V tem času sem bil v pripravi dela, leto in pol pri

in ostalem. Za les pa nismo krivci delavci in so te napake torej precej subjektivne. In še nekaj naj rečem. Odkar se je uvedla v Jelovico kontrola (22 kontrolorjev nas je zaposleno na vseh obratih), se je odstotek reklamacij izdelkov znižal na minimum.«

Za bralce in sodelavce pa bo zanimiva še ena plat vašega dela, tista samoupravna, ki vam jo je poveril kolektiv. To je samoupravna delavska kontrola v Jelovici. Vi ste predsednik?

»Tudi ta vrsta kontrole me je doletela. Če bi hotel kaj več povedati o tej samoupravni delavski kontroli, potem moram takoj reči, da je naše delo še vedno precej na začetku, pa tudi neke vrste pionirsko delo.

Naš intervju

montažnih hišah, pol leta na terenu v Nemčiji, tehnolog normirec na liniji vrat, od leta 1974 pa sem zaposlen v kontroli.«

Kot vem, to delovno mesto še ni dolgo v Jelovici?

»Ne ni, tri leta kolikor sem tudi sam zaposlen tu. Zavod za produktivnost iz Ljubljane je vpeljal kontrolo tega leta in od takrat sem tudi jaz na tem delovnem mestu.«

No, in kakšno je delo?

»Ni lahko, kar naj bi po svoje povedal tudi podatek, da so se samo v tem času zamenjali kar trije vodje kontrole.«

Za boljše poznavanje dela, ali je to kontrola ljudi ali izdelkov?

»To je kontrola izdelkov in ne ljudi. Tako kontroliramo res izključno izdelke in seveda tudi opozarjamo na nepravilnosti. Moram biti kritičen in priznati, da je naše delo včasih precej 'zastonj', saj traja precej dolgo, da popravijo kakšno napako, ki je na primer pri strojih ali materialu. Pa kljub temu je naše delo v tem času le rodilo sadove, saj je več kot polovica napak sedaj na lesu in torej precej manj na strojih

Ko so nas izvolili vanjo namreč nihče ni niti približno vedel, kakšne so njegove dolžnosti in pravice. Šele od spomladi naprej, ko smo tudi imeli več tečajev in seminar smo lahko začeli delati. Pa še sedaj povsod nimamo odborov te kontrole, čeprav sta Zakon o združenem delu in Ustava jasno opredelila mesto in vlogo te samoupravne delavske kontrole in jo tudi opredelila kot nujno potrebno za normalno za nemoteno delavsko samoupravljanje.«

In kako sedaj delate na tem področju?

»Vsi člani te samoupravne delavske kontrole smo člani političnega aktiva, tako da smo tudi o vsem dobro seznanjeni. Ta seznanjenost pa je potem pogoj za našo dobro informiranost in seveda tudi za pravilno ukrepanje takrat ko je to potrebno. Ne bi našteval vseh naših del in ukrepov, moram pa reči, da je marsikdo osebno prizadet, kadar naši odbori posredujejo. Zato je dostiokrat tudi precej hude krvi. Vendar se bodo vsi pač morali navaditi na naše delo, saj je to edini način, da ne pride do zlorab in nepravilnosti.«

Ker ste delegati neposredno iz vrst delavcev, me zanima, če je od vodstva podjetja kdaj pritisk na vaše odločitve?

»Tega ne občutimo. Vodstveni organi vedo, da smo dobro seznanjeni z načinom dela, kot ga je predpisala zakonodaja, pa imamo zato mir. Seveda pa hvaležna funkcija to le ni. Zameriš se precej ljudem, pa ne po svoji krivdi, temveč po njihovi.«

In kaj si pri svojem delu želite?

»To, da bi bilo več pobud in tudi sodelovanja od strani delavcev, ki niso izvoljeni kot delegati v nobene organe. Tudi oni bi lahko na tak način sodelovali pri samoupravljanju, da nam bi posredovali svoje pripombe, mnenja in če hočete tudi prijave nepravilnosti. Le na ta način bo moč vzpostaviti zdrave odnose v Jelovici, nam pa bo precej olajšano delo.«

In kaj naj napišem na koncu. To, da ima prav in da je Lado Čulum k obema dolžnostima pristopil resno in delovno. Zato so tudi uspehi tako pri izdelkih, ki jih je manj z napako, kot pri samoupravljanju, ki je bogatejše.

J. Č.

Ko se je podjetje razvilo toliko, da so postali obstoječi prostori premajhni, smo morali zgraditi novo delavnico. Zgradili smo jo leta 1961, povsem sami, brez pomoči gradbenih podjetij. Stala nas je ca. 15 milijonov din in nekajkrat smo se vsi delavci odločili, da smo dali trinajsto plačo za izgradnjo prostorov in si tako omogočili boljše delovne pogoje.

Po letu 1963, ko smo se priključili Jelovici, se je razvoj obrata ustavil skoraj za 10 let. Organizacija dela se je sicer izboljšala, vendar vidnega napredka le ni bilo. Temu je bila kriva tudi občina, ki je spodbujala združitev s »TER-MOPOLOM«. Lahko pa tudi trdimo, da takratno vodstvo Jelovice obratu ni bilo naklonjeno, predlagalo je celo njegovo ukinitve. Nagel razvoj obrata se je začel šele takrat, ko se je kolektiv na referendumu odločil, da se s Termopolom ne bo združil,

trdno odločen, da ne bo zavrgel izkušenj in tradicije, ki jo je imel. Reči moram, da je sedaj obrat enakopraven ostalim obratom Jelovice ne pa tako kot prej, ko smo se povsod počutili le kot privešek.

Sedanja storilnost se s tisto iz leta 1949 niti ne da primerjati, saj je gotovo 10 do 15 krat večja, trdim celo, da je ni mogoče povečati.

Nekaj bi rekel še o kolektivu obrata Sovodenj. To so večji del zelo resni in delovni ljudje. Precej je tudi kva, liciranih in polkvalificiranih, vendar jim še vedno priporočam, naj izkoristijo vsako priliko, da si pridobijo večjo izobrazbo.

Ko sem ga vprašal, kaj si ob odhodu želi, mi je zaupal:

»Čeprav odhajam iz kolektiva, se bom še vedno čutil povezanega z Jelovico, še vedno bom želel, da bi obrat napredoval in se razvijal. Zase si želim malo počitka ter še nekaj zadovoljnih let, vam vsem, ki ostanete v Jelovici pa še mnogo delovnih uspehov in osebnih sreč.«

Zaželimo mu še mi, naj se mu želje izpolnijo in ga povabimo naj nas še kdaj obišče.

Mirko Kalan

**Bilo je zares
lepo v MDA
»Goričko '77«**

Mladinske delovne akcije potrjujejo iz leta v leto upravičenost tovrstnega sodelovanja mladih. Prostovoljno delo se ne gleda le z gospodarskega učinka: brigadirji vnašajo v nerazvita območja, kjer so bili ljudje desetletja zapostavljeni, novo življenje in pogled v boljšo bodočnost. Z delom, kulturnimi prireditvami, s pesmijo in športnim udejstvovanjem, smo se prijaznim prebivalcem Goričkega zelo prikupili kot, da bi se poznali že dalj časa.

V naselje smo prispeli v nedeljo, 7. avgusta, tako da smo se takoj nekoliko spoznali z brigadirskim življenjem, kakor tudi sami med seboj. Vojaška brigada »Franc Rozman-Stane« iz Maribora, nas je takoj, ko smo stopili iz avtobusa, presenetila z vzkliki: »Pozdrav brigadirjem iz Skofje Loke!«

Prav tako je bila sprejeta tudi brigada »Kozjanskega odreda« iz Sevnice. Saj res, da ne pozabim: naša brigada se je imenovala brigada »Jožeta Gregorčiča«.

No, v ponedeljek se je pa začelo. Ob petih zjutraj: »Vstani! Na telovadbo! Postelji posteljo! Na zajtrk! Če se še nisi umil, se pojdi takoj! Pripravi se za na delo. Višče!«

Ob šestih smo se že peljali žuljem naproti. Nekateri so popravljali ceste, kopali vodovod, gradili betonski most in urejevali igrišča za razne športne panoge. Potem je sledila malica in ob 14. uri konec dela. (Če je pa bil udarniški dan, katerih ni bilo malo, smo dobili kosi na

(Nadaljevanje na 6. strani)

Kranjski sindikalisti v Rivoliju

Znano nam je verjetno že, da sta mesti Kranj in italijansko mesto Rivoli že nekaj let pobrateni. Pobuda, oziroma želja za to je prišla iz Rivolija in je leta 1974 z dogovorom in sodelovanjem mednarodnega komiteta za pobratena med mesti dejansko prišlo do podpisa listin za pobratenje.

V teh letih je bilo izmenjanih več obiskov naših in italijanskih funkcionarjev, bivših partizanov, komunistov, športnikov in drugih predstavnikov Rivolija in Kranja. Ena takih izmenjav je bila delegacija kranjskih sindikalnih delavcev pod vodstvom tov. Viktorja Eržena, ki se je mudila v Rivoliju julija letos. Ker sem bil tudi jaz član te delegacije, sem o tem obisku zapisal nekaj zanimivosti.

Dolga in udobna vožnja z avtobusom se je začela zvečer in naslednje jutro ob

osmih smo prispeli v prijazno mesto Rivoli. Plapolajoče italijanske in jugoslovanske zastave po vsem mestu so nas prijetno presenetile, utrujenost po neprepani noči pa nas je v hipu minila. Sprejem pred okrašeno mestno hišo je bil zelo prisrčen in tovariški saj so se nekateri tovariši že večkrat srečali. V imenu italijanskih in Rivoljskih sindikatov komunistov in borcev — partizanov nas je sprejel in pozdravil predsednik mestne skupščine Rivoli ter nam razkazal mestno hišo, ki predstavlja izreden uspeh italijanskih gradbenikov. Tu se namreč srečujejo stara gotška gradnja zunanji sten, pročelja in fasade ter po arhitekturi najmodernejše grajeno notranjost v naravnem betonu.

Za čas bivanja v Rivoliju smo se nastanili v enem izmed številnih manjših hotelov in se podrobno seznanili

s celotnim programom našega obiska. Program je bil precej širok in zanimiv.

Ze dopoldan je bil kratek avtobusni ogled mesta Rivoli, srečanje s sekretarjem komunistične partije mesta Rivoli ter ogled manjše tovarne plastičnih izdelkov za avtomobilsko industrijo. Zelo zanimivi so bili razgovori z delavci te tovarne, ki sicer zelo dobro poznajo Jugoslavijo in družbeni sistem, ki uživa dokajšen ugled med italijanskimi delavci in v sindikatih.

Se nekaj podatkov in zanimivosti o znanem mestu Rivoli. Rivoli je manjše mesto 10 km jugozahodno od Torina, šteje 40.000 prebivalcev. Je izrazito industrijsko mesto z več industrijskimi panogami, sicer pa prevladujejo izdelki za avtomobilsko industrijo družbe FIAT. Mesto Rivoli se je razvilo šele po vojni, če računamo, da je pred drugo svetovno vojno štelo le 10–12 tisoč prebivalcev.

V program je bil vključen tudi ogled ene glavnih proizvodnih obratov tovarne FIAT. Nesrečno naključje pa je naneslo, da so prav ta dan

avtomobilskega muzeja v Torinu. Posebnost tega znamenitega muzeja je prvi »avto« v zgodovini z letnico 1769, sicer pa je nazorno prikazan ves razvoj avtomobilizma od prvih poskusov do novjših modelov.

Skupinsko smo si ogledali še muzej italijanskega preporoda (razvoj italijanske družbe in revolucij skozi vse čase) in muzej egiptanske kulture in daljnje preteklosti Egipta. Ko že govorimo o muzejih naj omenim, da ima mesto Torino kar 28 muzejev in galerij. V popoldanskem času smo si ogledali večje delavsko naselje v Rivoliju podobno kranjski Planini. Bili smo tudi gostje otroškega vrta v tem naselju.

Drugi dan smo se udeležili velikega partizanskega zborovanja, ki ga prirejajo vsako leto na 1312 m visokem griču Kol de' Lys v bližini Torina. Tu je mogočen spomenik padlim partizanom v zadnji vojni. K spomeniku smo položili venec. Zborovanje oziroma miting je prisostvovalo nad 12.000 ljudi in preko 120 praporov in drugih simboličnih zastav. Trajal je do poznega popoldneva. Na tem mitingu smo imeli priliko videti tudi nastop »mažuretk«. To je nastop lepih mladih deklet v posebni tradicionalni uniformi z mini krilom, z belimi škornji in značilnim pokrivalom s košatim peresom na vrhu pokrivala.

Ves dan je bil naš gost tudi generalni konzul iz Milana tov. Gujanovič. To je strog, a vendar prijeten mož, ki ob priložnostih kot je bila ta današnja in srečanje z nami svojo titulo pusti v svojem uradu in se sprostí v prijeten odprt pogovor z vsakim. Bil je enak med enakimi.

Utrujen, predvsem pa resnično polni prijetnih vtisov iskrenega tovarštva smo se vrnili v Rivoli v hotel ter se odpočili in pripravili za vrnitev v domovino. S pristrčnimi stiski rok, z objemi in s povabili, naj čimprej spet oni obiščejo Kranj, smo se naslednje jutro poslovili od Rivoljskih tovarišev in se podali na 700 km dolgo pot nazaj v domovino. Vračali smo se mimo Gardskega jezera, Udin, Trbiža in v Ratečah spet stopili na domača tla.

Uspešno poslanstvo delegacije v Rivoliju ter srečno vrnitev v domovino smo proslavili na gozdni jasi ob cesti med Ratečami in Podkorenom. Okrepili smo se z jedatjo in pijačo, ki so jo nam v ta namen pripravili tovariši iz Rivolija. Kot dostojni turisti in zagovorniki čistega človekovega okolja, smo vse odpadke, embalažo in drugo lepo pospravili in zakurili. Prijeten ogenj pa smo poimenovali za simbol prijateljstva med Kranjem in Rivolijem. Zadonela je pesem, »škljocali« so fotoaparati, vse je bilo spontano in enkratno. Z ognjem, ki je počasi pojeval, smo pojevali tudi mi in že je Franceljnov mercedes pobiral kilometre na novopoloženega asfalta proti Kranjski gori in proti domu.

Tone Zupan

Mladinska delovna akcija MDA »Goričko '77«

(Nadaljevanje s 5. strani)

gradbišču in nadaljevali do 18. ure.) Do štirih popoldan smo počivali, ali pa tekmovali v raznih športnih dejavnostih.

Za tem so se zvrstila razna predavanja in sestanki iz raznih področij. Sledila je večerja, ob osmi uri pa taborni ogenj. Ob tabornem ognju so se vrstile razne humoriistične točke, skeči, recitacije, govori, nato pa se je ponavadi slišala pesem tja do desete ure zvečer. Ob desetih pa je bil že popoln mir, le dežurni je še pogasnil luči in nam zapel uspavanko: »Mir, sicer bom poklical komandanta akcije, on vam bo pa točke zbil!«

V teh enaindvajsetih dnevih brigadirskega življenja smo doživeli in videli marsikaj. Ob »Dnevu graničarjev« smo se odpeljali na karavlo in obiskali čuvarje naših meja. Z njim smo se dalj časa pogovarjali o njihovem življenju in doživljanjih. Odigrali smo nogo metno tekmo in šahovski dvoboj, bili smo uspešnejši. V Murski Soboti smo si ogledali muzej, ki je zelo lepo opremljen. Tudi sejem kmetijskih strojev in živine smo si ogledali. Osrednja zanimivost je bil bik težak 1275 kg. V Beltincih pa smo videli tudi mednarodni folklorni festival. Najbolj so mi ugajali folkloristi iz Sel na Koroškem.

Veliko dogodivščin mi je ostalo v spominu, kot na primer tale:

»Brigadirji na mostu smo se dogovorili, da pripravimo komandantki MDA presene-

čenje. Bil je petek, kopali smo se v znoju, ker je bilo zelo vroče. Okoli poldneva se je pripeljala Mirjana na ogled, če delo dobro teče. Normo smo takrat že presegli, zato je bila zelo dobre volje. Takrat se je pa zgodilo tisto, kar smo zelo težko pričakovali. Kar naenkrat se je znašla v zraku in štirje fantje so jo že nesli v potok, kjer ni manjkalo žab niti rakov. Do vrata je sedela v vodi in ker je vse to moško prenesla, smo ji dali odlikovanje za hrabrost. To je bila zelena žaba, ki smo ji jo privezali okrog vratu. Ona je pa hladnokrvno z visokim tonom rekla: »O, danes bom pa jedla žabje krake za večerjo!« Da bi bilo veselje še večje, je nekaj brigadirjev kar oblečenih poskakalo za njo v vodo.»

Sedaj, ko se je mladinska delovna akcija »GORIČKO '77« končala in smo dosegli zadovoljive uspehe, mi ni žal, da sem se je udeležil. Nasprotno, vesel sem, ker mi je delovna organizacija dovolila odhod v brigado, kjer sem pomagal graditi in obnavljati našo domovino.

Naj poudarim, da so vsi ljudje zaživeli z (mladinsko delovno akcijo), z mladinskiimi brigadami. Srečanja z brigadirji so dobesedno navdušila vse ljudi, saj so se nekateri tudi s solzami ločevali od nas. Kako pa tudi ne, saj njihovi sinovi in hčere delajo v tujini in po drugih krajih, pri njih doma pa nimajo tovarn, kjer bi se zaposlili in ustvarjali z delom boljše bodočnost.

Jože Rupar

delavci FIATA organizirali stavko, kar je za Italijo že nekaj običajnega in naš ogled je seveda splaval po vodi. Naši gostitelji so bili ob tem ne ljube »štrajku« v zadregi ter nam namesto tega pripravili ogled velikega posestva z bivšim kraljevim dvorcem, nedaleč od Rivolija.

Pred vhom v to zares ogromno posestvo, ki je sedaj v družbeni lasti, nas je pozdravil predsednik deželne vlade. Skupaj smo si ogledali to bivše kraljevo posestvo, ki pa ga je država odkupila in je sedaj (po naše rečenju) splošno ljudsko premoženje. Razprostira se na 36 kvadratnih kilometrih površine z njivami, pašniki in gozdovi. Poleg raznih specifičnih oddelkov v kmetijstvu in živinoreji imajo tudi svoj obrat za predelavo mleka.

Drugi dan našega obiska v Rivoliju smo začeli z ogledom

Nepozabna izleta

Oba poletna meseca — julij in avgust — sta že po običaju namenjena oddihu in izletom. Tudi sam sem se letos udeležil dveh izletov, ki ju bom ohranil v prav lepem spominu, vam pa bom skušal svoja doživljanja na kratko opisati v tem reportažnem zapisu.

NA MORJE

Prvi izlet, ki smo se ga udeležili člani našega kolektiva je bil namenjen morju, točneje rečeno Ankaranu. Ker kmo pač zaposleni v mizarjski stroki, smo svoj izlet popestrili še z obiskom tovarne Salonit v Ilirski Bistrici. Vožnja do tja je bila kar se da prijetna, zato pa so poskrbela naša grla in harmonika, ki je ubirala same poskočne domače melodije.

No kot rečeno smo se prvič ustavili v Ilirski Bistrici. V tovarni so nas izredno prijazno sprejeli, za nas pa je bil ogled tovarne še kako zanimiv. Izdelavo leseničnih plošč smo si lahko ogledali na vse načine in tudi vse vrste teh plošč smo imeli priložnost spoznati. Ves delovni postopek od samega lepljenja mase, do njenega vlijanja v kalupe, strjevalni postopek, sušenje, obrezovanje, pakiranje in vse ostalo je povsem avtomatizirano in seveda je delo kar se da hitro. Ker nam niso pokazali skladišča imam občutek da svoje blago kaj lahko prodajo in da tako praktičen skladišč sploh ne potrebujejo.

Naš naslednji cilj je bila Lipica in seveda njena svetovno znana konjarna z prečudovitimi konji. Vendar smo tam občudovali le te krasotce, ostalo pa veliko manj, saj so predvsem cene precej zasoljene in se nam je tudi zato Lipica kar nekoliko zamerila. Steklenica piva je bila recimo po 14 dinarjev, kar pa je po mojem le neko. liko preveč. Po kosilu, ki nam je verjetno tako teknilo predvsem zato, ker smo bili vsi po vrsti že krepko lačni, smo se končno le odpravili tudi na morje. Ker je v samem Ankaranu bilo preveč turistov smo si za svoje »namakanje« raje izbrali Valdoltro. Vroče je bilo, da bi si bolj sploh ne mogli želeli in seveda smo v večini vsi bili takoj v vodi. Nekateri pa so se kot kaže morja zbal (ali pa je bil morda vzrok v neznanju plavanja) in o nas izvarne razdalje le opazovali in se seveda krepko potili na vročem avgustovskem soncu.

Ker je bil tudi povratek zgoden, so prav ti doživeli še dodatno potenje potem v avtobusu, katerega klimatske naprave jih niso mogle ohladiti. Kar načuditi se niso mogli, kako da nam, ki smo se kopali ni vroče v taki meri kot njim. Nazaj grede mo se ustavili še v Skocjanu in si ogledali znamenito Skocjansko jamo, za katero mnogi trdijo, da je celo lepša kot Postojnska. Več kot 4 kilometre se razprostira pod zemljo čudovitih jam, kapnikov in drugih podzemeljskih

lepoi, tako da človeka ta dar narave povsem prevzame. Kar žal ti je, ko se po ogledu številnih brezen in kotanj, v katerih marsikdo dobi celo vrtoglavo, moraš napotiti nazaj na dnevno svetlobo. Brez dvoma je bil ogled teh jam najlepši zaključek našega potovanja, saj je še sedaj v emni globoko vkovan vtis njihove lepote in enkratnosti. Pa tudi taki izleti so nekaj kar si vsi želimo, saj nam take poti krepijo prijateljske vezi v našem kolektivu.

NA GROSSGLOCKNER

Tudi ta izlet je bil svojevrstno doživetje, saj smo obiskali več kot 4000 metrov visoke planine, se peljali skozi Koroško in spodnjo Tirolsko. Rano zjutraj, ob treh, smo krenili na pot, na katero smo se po večini vsi prijavili že

caj mesec naprej. Mejo smo kaj hitro prestopili, saj bo tako zgodnji uri ni bilo preveč turistov.

Dolina reke Drave me je presenetila v negativnem pomenu besede, saj sem pričakoval drugačno pokrajino, ta pa se ni dosti razlikovala od tiste ob reki Savi pri nas. Po stari navadi se je za večino najbolj zanimivi del potovanja začel pod Grossglocknerjem, kjer stojijo prve prodajalne spominkov, znač, športnih pripomočkov in drug. gega. Prodaja je cvetela, da je bilo kaj. Nas večino pa je zeblo, saj je bilo za ta letni čas presenetljivo mrzlo. Mi pa smo bili povečini oblečeni v lahke poletne obleke in seveda zato tudi primerno premrženi. Sam sem iskal rešitve v poskakovanju in brcanju žog, ki so vselej v mreži na steni kioska. Ta moj način »ogrevanja« je zbudil kopico smeha, komentarjev in šal, posledica pa je bila dobra volja in verjemite manjši mraz. Vožnja na vrh Grossglocknerja je bila zares enkratna, pa tudi vrh je doživetje za sebe. Po celem pobočju planine je namreč cvetela arnika, ki jo niso oskrnile roke uničevalcev narave, kot se to dostikrat dogaja pri nas. Nekaj nas si je ogledalo bližnji ledenik, nekaj se je ogledalo jezero z čudovito mivkasto obalo. No kljub vsemu je bil povratek najlepši, saj je kmalu zadonela pesem, ki se ni podela do doma in prijateljstvo, ki ponavadi združuje ljubitelje gora in narave je tudi tokrat vzrastlo povsem pontano.

Rajko Primožič

Morda nas ne poznate

Ker je Jelovica postala le precej velika tovarna, bi rad napisal par stavkov o našem obratu letov in vratnih elementov, da bi ga tudi drugi bolje spoznali. Takoj naj zapišem, da ima obrat za sabo precej pestro preteklost, saj je bil recimo takoj po osvoboditvi ta obrat pod vojaško upravo in sicer na prostoru, kjer je bila tudi žaga. Po letu 1949 pa je naš obrat že začel izdelovati stavbno pohištvo, ki je že takrat kmalu postal glavni izdelek takratnega podjetja. Ko pa je z razvojem tovarne postal obrat pretesen, je bila seveda na vrsti izgradnja novih prostorov, ki so bili za razliko od prejšnjega obrata namenjeni za izdelavo okenskih senčil (omarice za rolete in polkna), proizvodnjo oken pa smo na našem obratu ukinili. Ko pa so se obratu kasneje pridružili še nekateri drugi takojimenovani stranski obrati, smo izgubili tudi to delo in še do danes nam je ostal v izdelavi takojimenovani izventilski program. Tako so v našem obratu sedaj v glavnem narejeni le tisti izdelki, ki so namenjeni za vgrajevanje v druge izdelke Jelovice, torej izdelujemo polizdelke. To so na primer zasteklitvene letvice za okna in vrata, vogalniki ter nekateri furnirski deli. Seveda pa ne smemo pozabiti tudi nekaj drugih izdelkov, ki se vgrajujejo k našemu stavbnemu pohištvu na terenu, na tržišču torej. To so spojke, zaključne letve, okenske police ter razne druge letve, ki jih potrebujejo mizarji pri montaži stavbnega pohištva. Obrat oken zaposluje 38 delavcev, naša največja želja pa je, da bi čimprej dobili primerno garderobo in sanitarije. Po malici je bila priložnost za skupni posnetek.

Cveto Lebar

Zrelejša ekipa

Prve dni septembra je začela s tekmovanjem tudi rokometna ekipa škofjeloškega kluba, ki nosi ime Jelovica. Tovarna je tudi še naprej ostala pokrovitelj vsem ekipam tega društva. Bralcem glasila je poznano, da je lansko leto, prvo leto pokroviteljstva Jelovice, to moštvo nastopalo v II. zvezni ligi — sever in je na koncu ostalo v ligi, kjer nastopa tako tudi letos.

Ekipa, ki je lani v glavnem plačevala davek svoji neizkušenosti je letos veliko bolj startala v prvenstvo. Ne toliko rezultat, kot sama igra dasta vedeti, da je to letos povsem druga ekipa, ki ne bo izgubljala tekem v zadnjih minutah, ko jim ne bodo kazenski streli delali preglavic. Ekipa je namreč zrelejša za eno tekmovalno sezono, v kateri se je pač vrsta mladih igralcev prekalila in je kos tudi še tako velikim psihičnim pritiskom. Nekaj igralcev je tudi prenehalo igrati, dobili pa so tudi okrepiteve, še zlasti veliki sta vratar Pušpan, ki je bil prej igralec Pirana in je že tudi eno leto nastopal s to ekipo v II. ligi, ter seveda Fister, ki je k Jelovici pristopil iz Slovana. Po enoletnem premoru se je vrnil tudi Mehonjič, nekaj igralcev pa so dobili tudi iz drugih klubov.

Igralci so letos veliko bolj prizadevni na treningih tudi

zato so uspehi morali priti. Seveda pa se to pozna tudi na obisku. Tudi letos nedeljska rokometna srečanja privablja jo na igrišče v Puštal po 500 in več gledalcev, ki ne prestando navdušujejo bodre svojo »Jelovico«. Po prvih tekmah sodeč se jim letos ne bo treba bati, da bi njihovi ljubimci zašli v »nemirne vode«, to je, da bi jim grozil izpad.

Na koncu pa je potrebno še dodati tudi to, da je nedvomno lanskoletna odločitev ko-

lektiva Jelovice o pokroviteljstvu nad rokometnim klubom v Škofji Loki bila kar se da umestna poteza. Ne mislim zgolj na reklamni učinek, ki je zagotovo izredno velik, saj so skoraj po vseh dnevnikih listih tudi po večkrat na teden pojavila ime Jelovica, to pa je kot je znano iz področja ekonomske propagande tisto kar si želi sleherna delovna organizacija. Stalno ponavljanje imena namreč vzbuja neprisiljeno zanimanje za tovarno, ki nosi to ime in seveda tudi za njene izdelke. Učinek pokroviteljstva je tudi izrednega pomena po samoupravnih in če hočete tudi družbenopolitični plati. Delovni kolektiv Jelovice je namreč s pokroviteljstvom dokazal, da je tudi športno udejstvovanje, tudi tekmovalno, potrebno naši družbi, in da se prav delavci v združenem delu zavedajo tega pomena. Prav gotovo je to eden izmed načinov, da s finančnimi in tudi moralno nas razvijamo tekmovalni gospodarskih organizacij pri šport.

j. č.

Rokometaše »Jelovice« tudi letos trenira Igor Stupinšek, ki je prepričan, da se bo letos ekipa dobro uvrstila.

Iz krajevnne skupnosti

REFERENDUMSKI PROGRAM — TEŽAVE V IZVEDBI!

Ker vas je precej delavcev iz krajevnne skupnosti Škofja Loka in ste lani izglasovali samoprispevek za nekatere novogradnje v glasilu tokrat poročamo o dosedanjih delih:

Ob izvedbi referendumskega programa se srečuje gradbeni odbor z vrsto problemov, ki onemogočajo, da bi se gradnja posameznih objektov izvršila v roku, kot smo ga v programu predvidevali. Res je, da smo z velikimi napori in zakasnitvijo uspeli usposobiti TV pretvornik, da smo nakazali predvidena sredstva za vrtec in skupno z Občinsko samoupravo komunalno interesno skupnost — asfaltirali cesto Puštal — Sora. Se več, pridobili smo zemljišča za športno halo in tržnico, za oba objekta imamo idejne, odnosno glavne projekte in ko smo mislili, da bomo z gradnjo tako športne hale kot tržnice letos pričeli, se je zataknilo.

Zastoj pri hali je nastal vsled soinvestitorja — Centra za usmerjeno izobraževanje, odnosno občinske samoupravne izobraževalne skupnosti, ki zahtevata, da mora športna hala stati ob novem centru usmerjenega izobraževanja.

Prizadevamo se na vse načine, da v septembru letos na tem področju zagotovimo dokončne lokacije — za športno halo in Center za usmerjeno izobraževanje na Podnu, za otroški vrtec ob šoli ter Dijaški dom, ki naj bi dobil lokacijo nekje v bližini. Tako bi z nadaljnji pripravi za gradnjo lahko pohiteli.

NOV PROMETNI REŽIM

S 15. 7. 1977 je pričel veljati v Škofji Loki nov prometni režim. Občinska skupščina je namreč sprejela odlok o zapori Mestnega trga za promet z osebnimi vozili. Izjemno lahko na Mestni trg iz smeri Grabna pripeljejo le dostavna vozila in vozila stanujočih, ki pa se na trgu ne smejo zadrževati.

Taka ureditev prometa narakuje, da KS čimprej pristopi k izgradnji parkirišč ob mestu in s tem omili tisk, ki je na tem področju v mestu že dalj časa prisotna.

Nov ukrep smo Ločani sprejeli z dosti razumevanja, kar kaže na to, da se zavedamo vrednosti in lepote našega starega mestnega jedra.

POKOPALIŠČE NA LIPICI KMALU NARED

Gradnja novega pokopališča na Lipici gre proti koncu. SGP TEHNIK pospešeno urejuje I. fazo izgradnje pokopališča, ki poleg grobov vsebuje še tri mrliske vezice in potrebne prostore. Urejejo je parkirišče za avtomobile in asfaltirane so dostopna cesta in poti, prav tako pa je urejena pentlja za obračanje avtobusov mestnega prometa, ki bodo v bodoče vozili na relaciji Podlubnik, stolpnice, avtobusna postaja, Lipica.

Celotni gradbeni stroški za opravljena dela bodo znašali

cac. 5.000.000 N din. Stroške bomo pokrili s prispevki organizacij združenega dela na podlagi sprejetega samoupravnega dogovora in iz sredstev za ureditev mestnega zemljišča.

CESTA PUŠTAL — SORA — ASFALTIRANA

V referendumskem programu smo obljubili, da bomo asfaltirali cesto Puštal — So-

ra. Čeprav smo v ta namen predvideli le 300.000 din, celotna gradnja pa bo stala 2.000.000 din, smo ob dodatnih sredstvih krajevnne skupnosti in izrednem razumevanju Občinske samoupravne komunalne interesne skupnosti, da se končno reši ta pereči problem, uspeli v avgustu letos realizirati dolgoletne težnje občanov Drage, Goštee, Hoste in Pungerta.

predstavljamo vam „delavsko enotnost“

Letos DELAVSKA ENOTNOST, glasilo Zveze sindikatov Slovenije praznuje 35-letnico izhajanja. Ob jubileju je prav, da nas spoznate, da se seznanite z našimi dejavnostmi in našimi prizadevanji, da bi glasilo slovenskih sindikatov še bolj približali članstvu.

Vsi v uredništvu in tisti, ki smo kakorkoli povezani z Delavsko enotnostjo, se nenehno trudimo, da bi bil časnik predvsem glasilo tistega dela sindikalnega članstva, ki ima aktiven odnos do smotrov in nalog slovenskih in jugoslovanskih sindikatov. Novi vsebinski koncept, ki smo ga začeli uveljavljati pred dvema letoma, v znatni meri že odseva naša hotenja. O tem priča tudi stalno naraščanje števila bralcev in naročnikov; v dveh letih se je naklada skoraj podvojila. Danes že tiskamo 40.000 izvodov, kar se prej še ni zgodilo. Naša prizadevanja pa veljajo temu, da bi Delavska enotnost prejemal vsak sindikalni aktivist, kar smo zapisali tudi v sklepih na zadnjem kongresu slovenskih sindikatov, ko naj bi dosegli naklado Delavske enotnosti 60.000 izvodov, kolikor je sindikalnih aktivistov v Sloveniji.

Znano je, da že četrto leto izhaja kot priloga DE tudi »Vzajemnost«, glasilo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Letos pa sta se ji pridružili še dve prilogi, in sicer »DELEGATSKI OBVEŠČEVALEC« Zdravstvene skupnosti Slovenije in »SINDIKALNI POROČEVALEC« republiškega sveta ZSS.

Naša prizadevanja pa grede zdaj tudi v smeri, da bi po novem letu DE začela izhajati dvakrat tedensko. Tako bi postalo informiranje sindikalnega članstva še bolj aktualno in učinkovito.

Ob tej priložnosti bi vam radi predstavili tudi druge naše dejavnosti.

Najprej nekaj o naši založbi. Osnovna dejavnost založbe je izdajanje sindikalne literature. Med deli, ki smo jih izdali doslej, naj omenimo HIERARHIJO, INVENTIVNO DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU, EVROPSKO VARNOST IN SODELOVANJE in druge. Tik pred izidom iz omenjene zbirke pa so dela docentke dr. Anc Kranje IZOBRAŽEVANJE — NAŠA DRUŽBENA VREDNOTA, dr. Firdusa Džinića VEDA O KOMUNICIRANJU in mag. oec. Lojzeta Sočana POT V GOSPODARSKO RAZVITOST SLOVENIJE.

Občasno naša založba izdaja tudi druga knjižna dela. Med njimi naj omenimo najpopularnejšo foto-monografijo »LJUBLJANA«, ki smo jo natisnili v nakladi 20.000 izvodov, v slovenščini, angleščini in nemščini. V okvir založbe sodijo še izdaje Zveze kulturnih organizacij Slovenije in pa Servis za izdajanje tovarniških glasil. Trenutno pomagamo pri izdajanju in pri urejanju že 14 tovarniških glasilom.

Ob koncu še tole: letos smo v Tavčarjevi ulici 5, v Ljubljani odprli prenovljeno knjižno in prodajno galerijo. V njej je moč dobiti vso družboslovno in sociološko literaturo, ki izhaja v Jugoslaviji, vse jugoslovanske dnevnike, tednike in številne tuje časopise ter revije ter originalne slike slovenskih in jugoslovanskih samorastnikov. V knjigarni sprejmejo slike tudi v okvirjenje. Če pa želite, da vam natisnemo, ali posredujemo kakršenkoli komercialni tisk (koledarje, prospekte, razglednice, tiskovine) ali izdelke za pisarniške potrebe (mape, etuije, albume ipd.), se prav tako lahko ogledate pri nas. Tudi to je ena naših dejavnosti.

učinkovito orožje

Glasila združenega dela so učinkovito orožje delavcev v njihovem samoosvobodilnem boju, je na srečanju organizatorjev obveščanja, urednikov in novinarjev glasil združenega dela, ki je bilo v četrtek, 7. julija v Kliničnem centru v Ljubljani, dejal sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Franc Šetinc.

V naši republiki izhaja skoraj petsto časnikov, ki izdajajo delovne organizacije. Ti časniki izhajajo na ravni temeljnih organizacij združenega dela in v višjih oblikah njihovega povezovanja (slednji prevladujejo). V Sloveniji delavci združujemo delo v šest tisoč temeljnih organizacijah združenega dela, ki so povezane v približno tisoč delovnih organizacij. To pomeni, da lastna glasila izdaja že približno polovica delovnih organizacij, pregled nad glasilom, ki ga ima naša komisija, pa kaže, da izdajajo svoja glasila praktično vse večje delovne organizacije v naši republiki. Če vemo, da obstoj glasil med drugim pogojuje tudi višina njegove naklade, lahko hitro izračunamo, da je zgornja meja števila glasil združenega dela v naši republiki manj kot tisoč, že danes pa je naklada ene številke vseh glasil združenega dela blizu osemsto tisoč izvodov. Nedvomno impozantna številka, ki dokazuje, da so glasila združenega dela resnična sedma sila!

Če smo z razširjenostjo glasil združenega dela lahko še kar zadovoljni, pri tem pa se seveda ne smemo prepustiti lagodju in brezbriznosti kot posledici doseženih rezultatov z vsebino teh glasil še zdaleč ne moremo biti. Še vse prepogosto so le albumi doseženih uspehov, često so orodje v rokah tehnokratov in birokratov, ki se jih poslužujejo, da bi prikazali svoje uspehe, namesto da bi glasila združenega dela bila resnične samoupravne tribune! Torej proč z lakiranjem ter lažnim mirom in idiliko, ko vendar vemo, da je spreminjanje medsebojnih odnosov v združenem delu nadaljevanje revolucije — ta pa ni brez konfliktov!

Glasila v združenem delu so samo en aspekt informiranja delavcev, kanal za pretok informacij, ki ima svoje dobre in slabe strani — med slednjimi omenimo predvsem njihovo premajhno aktualnost (težko je biti aktualen, ko večina glasil izhaja mesečno) — in slabe možnosti za povratni tok informiranja, to je za pogovor. Sindikati zato še kako poudarjamo, da so sindikalne skupine kot eden načinov organiziranega srečanja delavcev in demokratičnih oblik ustvarjalnega dialoga zelo primerne za vsebinsko dorečeno samoupravno izrekanje in odločanje.

Glasila združenega dela so sestavni del informacijskega sistema v naši republiki. Ne smejo pa se zapirati za tovarniške plotove, odprta morajo biti za vso družbenopolitično problematiko, tako svoje ožje kot širše družbenopolitične skupnosti! Ne gre za to, da iz slehernega tovarniškega glasila naredimo pomanjšano Delo številni problemi, ki jih osrednja glasila prikazujejo načelno, se na ravni temeljne organizacije izkazujejo konkretno. Primer: štirje zakoni, zakon o delovnih razmerjih, zakon o referendumu, zakon o samoupravni delavski kontroli in zakon o volitvah in odpoklicu organov upravljanja, o katerih sindikati te dni začnejo javno razpravo, so nedvomno pomemben sistemski ukrep, ki ga morajo obvarovati vsa glasila republiška in pokrajinska seveda z drugega aspekta kot glasila združenega dela.

Če smo zapisali, da so glasila združenega dela sestavni del informacijskega sistema, naj to svojo vlogo tudi dejansko opravljajo, zato je za obstoj in razvoj glasil združenega dela odgovorna vsa organizirana družbena skupnost, posebej pa še sindikati, ki smo dolžni razvijati delavsko samoupravljanje kot eno najpomembnejših pridobitev naše socialistične revolucije, seveda ob sodelovanju še drugih osveščenih družbenih sil.

Srečanja organizatorjev obveščanja, urednikov in novinarjev glasil združenega dela se je udeležilo v Kliničnem centru 120 poklicnih kolegov, ki se v delovnih organizacijah ukvarjajo z obveščanjem. Na srečanjih z drugimi organizatorji obveščanja in tovarniškimi novinarji, enodnevnim seminarji bodo v mesecu oktobru, vas bomo seznanili z mislimi tovariša Šetince o obveščanju v združenem delu, ki smo jih slišali na četrtekovem srečanju v Kliničnem centru, celotno razpravo pa bomo objavili v prvi avgustovski prilogi Delavske enotnosti »Sindikalni poročevalec«.

JELOVICA — glasilo delovnega kolektiva Jelovica, lesna industrija Škofja Loka

Ureja: odbor za obveščanje organizacije združenega dela: Zihel Franc, Zupan Anton, Drnovšek Marjan, Kosem Malči, Kustec Lidija, Zabkar Jože, Pečenko Vera, Zakelj Valerija. **Odgovorni urednik: Pavlin Franc**